

Das Latweefchu draugs.

1844. 9 März.

10ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Waltenbergeem, Widjemmē. Zif dauds fainneekem gan pah'r scho stipru seemu kartini jeb kartuppeles un zitti dahrsā augli buhs gabjuschi pohstā? — Bet lush', tanni mallā dāschs labbajs sinnaja gudri arri scho reis fowus dahrsā-auglus no falnas isfargah't, teem linnu spattus uslikdams weenu jeb diwas pehdas augstumā. Tā part tur isdewah's. dahrsā-auglus, ir schLuhds us, freutus, isfargah't, kad starp teem un seenas laide starpibu no weenas pehdas, un to peekaisija ar spalkeem. Bet waijaga, kad atkal mettah's fittaks, spokus drufzin nemt noht.

Is dsittas Kreewu semmes. Pultawas qubbermentē, Kriukowes pils-sehtā, dsemdeja 14tā Janw. ta birgera Iwan Schewitschenko seewa, wahrda Krene, trihs behrnitus; wiffi ir meitnas un lihds ar mahri spirgti un wesseli. Bet wiffwaikal brihnojah's lautini pah'r to, ka tai paschā mahjā treschā deenā preeksch to behrnu peedsimfchanas arri gohws dabbuja trihs tektus.

Is Berlihnes. 13tā Februar tur jauna meita no 17 gaddeem, nahkuse fawas mah'tes wezzakus apmekleht, nedohmajoh't atemigge ahtrā nahwē. Wezzi, pa wakkaru sawu krahnū likkuschi eekurrinah't, spelti pah'r agri aiskaisija, bailo: damees, lai fittums pah'rleeku ne iseeu. Bet meitas meita, paslimma jau buh'dama atnah'koh't, pee laika gohje gulleht un wehl preeksch puffnahts ohgtu twaiks noslah'pe. Arri wezzus paschus un weenu masu puifi no 4 gaddeem jau twaiki tik breefmigi bija pah'rshmuschi, ka wiinn wiffi trihs arri jau gulleja bes jehga; bet par laimi paschā laikā wehl nahburgi atnah'je un publejah's ar sinnu un mihlestibu pee teem wahjeem, ka isdewah's wiinnus moh'dinah't, un zerre, ka driht atspirgs pa wiffam.

24tā Februar, wakkarā, tur Berlihnē weenam fuhrmannam ta nelaimē gaddijah's, ka wiinna paschi ratti wiinnam gohje pah'r un us weetas taifija gallu. Winsch, — tā isreize teefas preekschā pulks leezineeku, kas paschi us eelas to bija redsejuschi — winsch saweem smaggi peekrauteem ratteem effoh't blakkam gabjis, isslidhis, un tik nelaimigi nokrittis pee semmes, ka ratti tuhlin wiinnam gabjuschi pah'r un wiinnu nobeiguschī. — Tai paschā wakkarā wiinna lihli wehl nesse us mahjahm, tur wiinna peederrigi gauschi istrubkshs un behdajah's, to redsedami nomirruschu, fo wiinn no rihta wehl spirgtu un wesselu bija redsejuschi isceemam no mahjahm. Ut Deews! Zif ne-isdibbinajami tawi zelli!

Wehl is Pruhfchu femmes. 21mâ Februar, deenâ notiffe tai masâ Eiselevenes pilssehtâ, fa ta meldera Loffe dehts, puifis no 11 gaddeem, ar bissi speh-ledams, fo wiffi atsinne par nepeelabdetu, — netihfchi noschahwe sawu mahiti. Woi tad jaunekkî ne beigs tahdas spehles, un woi wezzali ne eefahks labbaki nomohdâ buht pahf sawu behrnu spehlehm!

Daschâ mallâ Wahzsemme atraddahs, fa, fur strasdi ifnogadd nahf un behrnus isperre, fa tur dahrsds ne mas ne effoht tahrpi nedf us kohkeem, nedf us krahmeem, nedf us kahpohsteem, jo schis putns tohs isnihdoht pa wiffam; tapehz arri dauds zittâs weetas, fur putns retti ween atnahf, kaudis taggad dohdahs winnu peelabbinahf, un peelare gattâwas ligsdas pee kohkeem. Taifa masas fastites, kas pehdu garrumâ un 2 pehdas plattumâ. Un luhf, putns ne smahde, ifnogadd' diwas reises, weenu reisi pawaffarâ un ohtru waffarâ, tur ee-eet, perreht, un 4 lihds 6 behrnus iswedd. Ja fur arri pirmâ gaddâ ne nahf, tok ohtrâ. Bet gan waijaga, winnam par patlfschanu tahs kastites taifihf. Ta tam zaurumam, fur wainfchwarr ee-eet un isfreet, nahkâhs buht kastes augstakas pusses paschâ widdû un ne pahf-leelam, un tam appafschâ, pufstullu no appafschajas mallas, waijaga peetaifihf masu galdinu, putnam par usminnamu, kad tom sawi behrnini ja-barro. Mitho arri, kad zaurums stahw us rihta pufsi, un kad kastite ne isfkattahs jauna, bet labbi nowezzejusees, woi irr apwillka ar kohfa misu. Labbi gan arri irr, kad pee augfchajas mallas itt kâ mas juintinsch pahf to zaurumu stahw, un kad labba teefa tahdu fastu tai mallâ. Bet kas grihb strasdu peelabbinahf un audseht, tam waijaga luhfoht schag-gatas isdeldeht, jo schahs irr winnu behrneem tee niknaki eenaidneeki.

Wiffur, fur Wahzsemme lihds schim jau leddus no uppehm irr isgahis, ohtrumâ usnahze warrent pluhdi; laikam zaur to pulku sneega, kas drihs zauru seemu snidfis. Daschâ mallâ kaudis ne sinnaja, kâ glahbrees; un irr leela leela flahde notikkuse pee prezzehm, un wiffwairak pee mahjahm, dahfseem un laukeem. — Ak faut jel tas Rungs muhsu semmei buhtu schehligs, kad pee mums pawaffara fahftees! Jo pee mums scho reis wehl stipraka seema bijuse, ne kâ zitts gaddâs.

Is Londones. Me zil tahf no turrenes irr zeems, Landskippin wahrâ, tur labba teefa tahdu kalnu, no furreem isroht alminu-ohglas. Schinnis jau dsilli israktâs kalnâs strahdaja 4tâ Februar 58 darba-wihri, kad peepefchi leels pulks uhdena ar tahdu warru eefchahwahs kalnu eefchpuffe, fa tik 18 wihri warreja isglahbtees un tee zitti 40 wiffi neschehligi noslihe.

Is Parishes. Wannes-pilssehtâ, Morbihanes aprinki, dsihwo ahf-gehreis, wahrâ Kornike, tas pehz ilgahm un gruhtham puhlehm irr atraddis, fa preeschu zeekurini gehrmanneem deesgan labbi warroht derreht par fihwi, un fa schi fihwe ne mas ne effoht flitaka pahf to, fo no ohsola misas isdabbu; bet no zeekureem tik isdabbujohf masaku pulku fihwes, ne kâ no ohsola misas, un zeekuru fihwe arri ne tik drihs eijohf spehâ, kâ ta wezza, eerasta. Bet kas par to? Kamehr wehl Sprantschu semme preeschu zeekuri tik to peektu dallu no tahs naudas malfajohf, kas par ohsola misu jadohd, tamehr flahde ne weenam ne buhfoht, ahdu gehreht

ar zeekureem. — Bet kapeh; wihrs sawu gudribu, kà no scheem isdabbuht fihwi, mums naw fluddinajis?

A f i a.

Ohradesmita pirma sinna.

(Lahs ihfas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi 74tajš gabbals.)

Wehl par Preeksch-Indiu. Schè gan laudis no wiffadahm tautahm dsihwo, bet wiffu-leelajs pulks irr tee wezzi semmes, eedsihwotaji, Indjeri. Wiffa winnu tauta eeksch daschadahm fahrtahm eedallita, un tas tà pee winneem, kurrà fahrtà kas dsimmis, tanni arri ja paleek, kamehr dsihwo. Ta pirma un augstaka fahrtà irr mahjitaju jeb Bramihnu fahrtà; tad nahk karra-wihru fahrtà, pee kurras arri winnu kehniini peederr; tad kohpmannu, un tad ammatneeku un semneeku fahrtà. Schahs tshetras, kaut arri weena pahr ohtru stahw, taf wiffas zeenitas; bet tad irr wehl kahdas, kah negohda-fahrtas, un schè weena, kurreu laudis Varias fauz, un kos pa wiffam semma un flitka. Tee, kas pee kahdas gohda-fahrtas peederr, Variu par flitaku turra, ne kà lohpu. Schis ne drihst pee tahdeem ne tuwu pee-eet, un ne fo aiskahrt, kas winneem peederr. No trauka, no ka Varias ehdis, woi dsehriis, gohda-fahrtà zilweks ne ehdihs, ne dsers, un ja tahds no kahdas affas uhdeni smehlis, tad tee no ta ne kad uhdeni wairs ne smels. Arri tahdam naw lauts, kahdu lohpu nokaut. Zittu gallu ehst Variam naw brihw, kà no nosprahgufcheem lohpeem. — Eeksch apgehrtja Indjeri tà: semneeki un zitei nabbaga-laudis drehbes-gabbalu ap wehderu apfeen, un drehbes-gabbalu us mugguru un plezzeem nemm; galwa kalla, woi arri ar kahdu lakkatu apfeeta; tas irr wifs winnu apgehrtis. Augsteem un baggateem kamsoti, plaschi fwahrki, un zits apgehrtis, un us galwus, kà Turkeem, Arabereem un Persereem, turbans. Ehdens wisseem wiffuwairak rihfa, un nabbaga-laudis retti fo zittu dabbu ehst. Galdi, krehfli, beukli un gultas ne weenam. Us semmes fehsh, no semmes ehd, us semmes gull; bet augsteem un baggateem dahrgi dekki un spilweni, fo istabàs us grihdu leek. Meesu tihru turreht winni wiffi lohci mihto, tapeh; daudsreis masgajahs. Pee ehshanas gaufigi, un stipru dsehrenu ne pa wiffam ne dserr. Gruhtus darbus Indjeri dauds ne warr strahdahi, jo glehwi zilweki; bet darbus, fur ne watjag leelus meefas-spehkus, labprahht un ar leelu sinna-shanu un gudribu pastrahda; wiffuwairak winni irr meisteri smalkas drehbes aust un sudraba un selta-leetas taifih. Skohlas, fur wiffadas gudribas mahzahs, winneem pulks, bet tas ar winnu gudribahm tà, kà ar Kineseru gudribahm. Ko tehwu tehwi sinnajusch, to mahzahs, zittu ne. Tizziba Indjereem tahda: tizz, ka effohht weens deews, kas wiffu raddijis, un scho fauz: Brahma; ka weens atkal, kas wiffu usturra; un ka weens atkal, kas wiffahm leetahm gallu darra. Bes scheem trim, kas tee augstakee, wehl leels pulks deewu, kas appalsch scheem stahwoht. Par dweh, felehem winneem schi mahziba: kad zilweks mirris, tad dwehsele kahda lohpa, woi putna, woi zitta raddijuma meefàs ee-eltoht, un peh; tam teekohht woi debbesis pee Brahmas, woi ellè. Par to, fo buhs darricht, ka deeweem paciftu, winneem dauds labbi tizzibas preeksch-raksti, bet zitti arri tahdi, kas naw labbi un kas breefmigi.

See, kas grībb faweem deeweem it labbi patīkt, arri peh̄z scheem darra. Tur irr weens un oħrs, kas fawu meefu tohti moh̄zi, un kas to iħten' labbi darra, no ziteem par fweħru tohp turreħts. Zits stah̄w us weenas kah̄jas deenu un nakti, un ne kuslah̄s no weetas, kamehr mirst; zits pazeħlis roħkas us augfchu, taks ne laisħ ne kad wairs semmē; zits fawas meefas ar pah̄tagah̄m kappa, ka affins aħrā teħt; zits leek leelu afchu dselfes aħēi few zaur meefu durt, un fewi ar striħkē, kas pee aħēa peefets, pee kah̄da koħka woi stabba no semmes uswilkt, ka tā warr karratees. Un atkal: tur irr wezzaki, kas kah̄du no faweem behrneem Ganges straumē eemett, lai to kro, koditi apriħj. See, kas tā darra, doħma, ka nu deewi winneem tohti palih̄dsefchoht. Kas kah̄ds feewas wiħrs mirris, tad arri winna feewah̄m jamirsi. Za wiħrs augis un baagats bijis, tad toifa fahrtu. Tur wirfū usleek lih̄li, un arri winna feewah̄m jakah̄pj wirfū; tad eededsina fahrtu, un feewah̄m lih̄ds ar to lih̄li tur jasadega. Nab-baga-wiħra feewu dsiħwu lih̄ds ar mirruschu wiħru aproħk. Kad feewas tā ne leek ar fewi darriħt, tad ne weens winnas wairs cerauga.g.

S a f f a m i w a h r d i.

1. Kas newiħscho strah̄dacht, tam katrs darbs irr geuħts; bet kas labpracht strah̄da, tam atkal wiħi darbi itc weegli.
2. Kas weħli zekah̄s, tam zaur wiħsu deenu jateħt, un tomehr neteek gallā.
3. Slinkiba staiga pa masam us preekschu, bet bads tai aħtri steidsah̄s pakka. — s.

(Ūtai un 10tai lappai pawaddons no weffela boh̄gena, fur atroh̄dah̄s: Pamah̄zifchana preeksch teem, kas peħz ta iħsta debbesz-jetta prassa. 7ta nodakta lih̄ds 11tai, un 3 jaunās jautaschanās.)

Sinna, jik naudas 8 Mārz, meh̄n. deenā 1844 eeksch Nih̄ges maksaja par daschah̄m prezeh̄m.

Maksaja:		Sudr. nauda.	Maksaja:		Sudr. nauda.
Par		Rb. K.	Par		Rb. K.
1	puħra rudsu, 116 mah̄zinius smaggu	1 35	1	poh̄du (20 mah̄zineem) wafu	6 50
—	meefchu, 100 mah̄zini. smaggu	1 —	—	tabata	— 80
—	kweefchu, 128 mah̄zini. smaggu	2 10	—	sireesta	2 40
—	ausu	— 70	—	dselfes	— 75
—	siħnu	1 50	—	linnu, kroħna	1 25
—	rupju rudsu: miltu	1 35	—	brakka	1 10
—	bih̄deletu rudsu: miltu	1 95	—	kannepu	1 —
—	bih̄deletu kweefchu: miltu	2 60	—	sch̄siħtu appinu	2 —
—	meefchu: putrainu	1 40	—	nesh̄siħtu jeb prezeh̄s appinu	1 20
—	ecfala	1 —	—	muzzu silku. egfu muzzā	8 50
—	linnu: seh̄klas	2 1½	—	laedu muzzā	8 25
—	kannepu: seh̄klas	1 50	—	smalkas fah̄ls	4 —
1	wesumu scena, 30 poh̄dus smaggu	4 50	—	rupjas balras fah̄ls	4 25
barrotu weħrschu gallu, pa poh̄du		1 —	—	wah̄ti brandwiħna, pufidegga	7 —
			—	diwdegga	7 50

Brīhw driħkēht. No Widssemes General-gubernementes pusses: Dr. C. W. Wapierky.

Latweefchu drauga

p a w a d d o n s

pee № 9 un 10.

2 un 9 März 1844.

P a m a h z i f c h a n a
preefch teem, kas pehz ta ihsta debbes zella praffa.

No Bahju wallodas pahretultota.

(Afiota nobalka lihds weenpadesmitu nobalku.)

VIII.

1 Zahu. 4, 9. Eefch ta ta Deewa mihlestiba mums irr atspihdejusi, ka Deews sawu weenpeedsimmufchu Dehlu irr suhtijis pasaulé, ka mums zaur to buhs dshwoht.

Nedsu nu sché! Woi tu, scho jauku Deewa wahrdiru lassidams, wehl warru dohmacht, ka ta Deewa waina, ka tik dauds zilweki tá dshwo, ka tee zittur newarr palikt, ka pehzgallá muhschigá pasufchaná eekrist, un ka wiinna schehlastiba us teem grehzineekem buhtu pabeigufees? Ak né! bet tew sché zits ne kas nerahdaps, ka tas nezismellams awots tahs muhschigas Deewa schehlastibas.

Deews sawu weenpeedsimmufchu Dehlu irr nodewis! Par fo? Pah grehzineekem, ka tee taptu pestici. Woi wehl warr kur leelaku mihlestibu atrast? — Zehkabam bija diwipadesmits dehli, tomehr kad tam tappe wehstihis, ka weens no teem, Zahseps wahrda, effoht nomirris, winsch negribbeja walrs eepreezinatees un fazzija: »Es kluhschu behdadamees pee manna dehla bedre!« (1 Mohs. 37, 35.) Deewam nu bija weens weenigs Dehls, wiinna muhschigs gihmis un tas atspihdums no wiinna gohdibas! Kad tas Zehws wiinnu redseja, tad winsch few paschu redseja, jo winsch bija weens Gars ar to Zehwu, ka arri Jesus pars fakka: »Es un tas Zehws effam weens!« (Zahu. 10, 30.) Un schis Deewa wissu-mihlajs Dehls bija tik pasemmigs, ka winsch sawu gohdu ne ka, bet ta Zehwa gohdu ween mellesja (Zahu. 8, 50.); un bija wiinnam paklausigs lihds nahwei — ja! lihds nahwei pee krusa! Un kas to warr isdohmacht, ka tas Zehws to Dehlu mihleja! Preefch pasaulés eefahkuma tas jau bija wiinna flehpi — ja! wiinna dwehsele! Zeescham, winsch warreja drohschi fazzijt: »Wifs, kas man irr, tas irr tew, un kas tew irr, tas irr man!« (Zahu. 17, 10.) Un tomehr tas Zehws wiinnu nodewe; — un fo fazzijt? — atrahwe no sawas mihlas Zehwa firds; un kur winsch to nodewe? Klausées, ak zilweks! Klausées, tu grehzineeks! fo tas wissu-augstajs irr darrijis! Winsch sawu Dehlu nodewe kalpu kahra, truhkumá, nabbadhibá, behdás un wissadás mohkás, — ja! paschá nahwes rihlé winsch to eemette. Ka Ahbraámam bija ball un schest, kad tam sawu weenigu dehlu, to Isáaku, bija pee uppureschanas west; ka wiinnam tahs rohkas drebbesja, kad tam to nasi bija nemt, ar fo sawu firds-mihlu, sawu weenigu preeku un zerribu kaut! Ak! ka gan buhs tam Deb-befu-Zehwam — ja! to warru fazzijt — ta firds luhfusi, kad tam sawu mihlu weenpeedsimmufchu Dehlu bij nemt no sawa tehwa=flehpija, no sawa debbes gohda-

namma iswest, zaur to tumfschu tufnessi, pa to behdu pilnu schauru zellu tahs semmes dshwibas un zeefchanas us to uppureschanas weetu Golgatu! Kà winnam ta firds — ja tas warr buht — buhs sahpejusi no behdam, kad ta dwehfele ta mihla Dehla lihds nahwei nofkummufi us winnu sauze: »Tehws! ja tas warr buht, tad lai schis bikkëris no mannim eet!« — kad ta, kà kahda atstahra, us fo wiffu zilweku lahsti un grehfi gulleja, pee frusta flannigi brehze: »Mans Deews, mans Deews! — ka pehz tu manni effi atstahjis?« Bet tas Tehws sahwe sawu firdi laust un apbehdinah, — sahwe sawu wifsmihlaku Dehlu apfmeet, mohzigt, kappah un pee frusta kohfa mir! Un par ko? Ak tu pasau! ak tu besdeewiga un grehzigã pasau! tu eenaidneeze wiffas Deewa scheplastibas, tu mahjuweeta wiffadas negantibas un besdeewibas un tu mahtaraja sawas nabbaga dwehfeles! par tewi un ne par zittu irr ta nesidibbinajama scheplastiba scho ne-isprohtamu darbu darrijusi! Redsi, »tik tohti irr Deews, ne tohs engelus, nedf tohs swehtus, bet to pasauli mihlejis, ka winsch sawu weenpeedsimmuschu Dehlu par to irr nodewis!« Un ka labb' winsch tad to irr preeksch to pasauli nodewis? Zitta deht ne kà: »ka wiffaem teem, kas tizz eelsch winna, ne buhs pasustees, bet muhschigu dshwofchanu dabbuht!« (Jahn. 3, 16.) Un kas gan wehl buhtu jo wajadfigs, ne kà ta isglahbschana no muhschigas pasufchanas? Ne kam ta pasau irr tuwak, ne kà tam muhschigam pohstam! Woi irr fur kahds zilweks, kam nebuhtu eet us scho pasufchanu? Ne weens naw tahds atrohnams, bet »wiffi irr atkaphuschees un kohpã neleefchi tappufchi. Ne weens naw taifns un saprattigs; ne weens naw, kas Deewu melle, itt ne weens! Un ne weens naw, kas labbu darra!« (Neem. 3, 10.) Woi nu wehl kahds fur atrastohs, kas to nahwi nebuhtu pelnijis? Woi ne-effam mehß abbi, es tã, kà tu, to nahwi pelnijuschi? Bet Deews irr sawu Dehlu, sawu weenpeedsimmuschu, to, fo winna dwehfele mihleja, preeksch mann' un tew, ja! preeksch wiffaem nodewis nahwe, ka es un tu un wiffi, Deewa dufmibas weeta, Deewa scheplastibu, lahstu weeta swehtibu un tahs muhschigas nahwes weeta muhschigu dshwofchanu dabbutum. Kà? Un tu wehl pee scha leela ne-isteizama mihlestibas darba, un ka Deews tik dauds par katras dwehfeles muhschigu labklahschanu irr darbojees, drihstetewi winnam to wainu peemehroht, ka tik dauds tuhstoschu tuhstoschi us muhschigu pasufchanu dohdahs?

Pee tewim wainas naw, ak Deews!
 Lawß Garß ne muhscham missahs;
 Bet kas tur muhscham pohstã ees,
 Pats darr' few sahpes wiffas;
 Tapehz, ka tahds naw peenehmis,
 Ko tu, ak Tehws, tam schinkojis,
 Proht': sawu mihlu Dehlu,
 To glahbt no elles kwehlu.

Redf, kà ilweens schai pasau!
 Tok sawu behnu mihle;
 To glahbj, zil spehdams, nelaimë,
 Tam wiffu labbu wehle; —

Kà tehwa firds nobehdajahs,
 Kad reds, ka behnam jazeefchahs;
 Winsch labpraht wiffu dohtu,
 Kad to tik aplaimotu.

Bet Deewa Tehwa firnina
 Irr pilna mihlestibas,
 Patt' sawu Dehlu suhtija
 Eelsch laun' un nabbadfibas; —
 Eelsch mohlahm un eelsch zeefchanas,
 Un nahwes, tahs wifß-gruhதாக,
 Dohd winsch scho sawu preeku,
 Kà leelu grehzieneku!

Rapeh? Tapeh, ka pafaulé
 No pohsta glahbta kluht,
 Rungs Jesus krusâ nomirre,
 Ka dshwiba tai buhtu.
 Updohma, bruchte nejauka,
 Deews winnam tew ustizzeja;
 Bet winnu tu atstahjuf,
 Un negohdu sew krahjuf.

Deews, mannas dshwib's dshwiba,
 Râ buhs man flaweht tewi,
 Ka manâ grehku sohdbâ
 Tu sawu Dehlu dewi?
 Woi warr kas wehl jo wairaf buht, —
 Num's greh'neekeem parahdiht's kluht,
 Ne kâ schi mihslestiba?
 Uk! kahda schelastiba!

IX.

Wihlipp. 2, 8. Winsch sewi pat's irr pasemmojees un paklausigs tappis lihds nahwei, lihds krusa nahwei. 1 Joh. 2, 2. Un tas pat's irr ta salihdinaschana par muhsu grehkeem, un ne ween par muhsu, bet arridsan par wiffas pafaulés grehkeem.

Nedsî nu schê to ohreru augstu un flawejamu schelastibas darbu, kas parahda, ka Deews naw wainigs, ka tik dauds zilweki tâ dshwo, ka teem pehzgallâ pasufchanâ irr jakriht! Ta wiffu-augsta Deewa Dehls irr sewi paschu pasemmojees un preeksch wiffeem to ruhktaku nahwi nomirris pee krusa, ka wiffus darritu swehtus.

Kahda deewischka apschelofschana un mihslestiba, zaur fo tee, muhschigâ nahwê eegrimmuschî grehzieneeki tohp glahbri! Tas muhschigs Tehws nodohd sawu weenigu Dehlu nahwê par tahdeem grehzieneekeem, un tas Dehls irr tam Tehwam paklausigs lihds tai wiffgruhtakai nahwei. Winsch atstahj wiffu gohdibu, kas tam pee Tehwa bija, pirms, ka ta pafaulé bija raddita; nebehda par wiffu labklahschanu un zeenibu, kas winnam tai Tehwa gohdibâ no tik dauds tuhstoschu engekeem ar jaukahm flawas dseefmahm tappe swehtita; mett noht to debbes gohda-krohni, ar fo winna muhschiga galwa bija puschtoia; kahj no ta lehnischliga gohda, krehfla semmê, us fo winnu jau no muhschibas tas wiffu-waldigs Deews pa sawu labbu rohku bija sehdi-najis eeksch augstibahm, un wirs semmes dohdahs kalpu un wehrgu buhschanâ, un tohp ittin kâ tas wiffu-nabbags zilweks schai pafaulê. Un to winsch darra sawam Tehwam pa prahtam. Kas debbesis bija tas wirsneeks un seelskungs pahr wiffeem, tas schai pafaulê tohp wahjisch behrnisch, fo Betlemê fillê gulдина, — nei istabâ, nei schupli, bet stalli starp lohpeem fillirê. Tapeh jau fenn laisk's kahds deewabihjigs mahjitajs, par to brighnodamees, sawas dseefmas tâ dseedajis:

Rungs, wiffu leetu radditajs,
 Tu sewi semmu sehdinajis,
 Tê gulledeas us fousu seen',
 No ka ehd' lohps jebkurru deen'.

To gohdibu, kas winnam tur bija, winsch pahrmihje ar to wiff-leelaku nabbadsibu, kas ween warr buht schai pafaulê, ka winsch pat's leezina: »Lapfahm irr allas un putneem appaksch debbes irr ligsdas, bet ta zilweka dehlam naw, fur tas sawu galwu warretu notike!« (Luk. 9, 58.) Un ne ween nabbadsibu, bet arri wiffadas fahpes un wahjibas, kas pafaulê warr us-eet, winsch peenehme un zeete. To gohdu, fo ne weens engel's newarreja winnam doht, winsch pahrmihje ar tahdu faunu, ka winsch karrâ weetâ tappe nizzinahs un ka preeksch winna to waigu apstehpe un winna waigu ar feekalahm un fitteneem apklahje. Sawu debbesis krohni, kas ar muhschigu spohschumu spihdeja, winsch pahrmihje ar affu ehkschku krohni, kas wiffzaur winna galwu lihds affinim sabakstija; to gohda

grehflu, us fo wünsch pee sawa Zehwa labbas rohkas fehdeja, wünsch pahrmihje ar to lahsta kohfu, pee ka wünnam kahrdamees geuhä nahwé bija jamirsi! Eä tas Kungs, fo wiffi fwehtri engeli klannidamees peeluhds, bija paklaufigs, fä kahds kalps, — ja! fä kahds kalps preeksch wiffem zilwekem! pasemmojabs tik dsilli, fä ween warr dohmacht; zeete tik geuhtri, fä ween warr zeest, un mirre tä nowahrdsinachts un no wiffem atstahes, fa wiffam fwehtam debbes pulkam to redsoht, bija brighnodamees janodrebb. Un par fo tas gohdibas Eshuinsch, preeksch fa semm' un debbes kriht semmê, tahdu pehdigu wehrga buhschanu un tahs wiffuleelakas zeeschanas uenehme? Ka labb' wünsch to darrija? Par mums! — muhsu grehku labbad wünnam wiffschis geuhtrums bija japahrzeesch! »Muhsu pahrlahpschanu deht wünsch irr eewainohts un muhsu grehku deht fahists, ta fohdiba gull us wünnu, zaur fo mums meers nahk, un zaur wünnu wahtim mehseffam dseedinati.« (Es. 53, 6.) Tas taifnajs un fwehtajs Deews newarreja muhsu grehkus nesohditus pamest, ja wünsch fwehts, taifns un pateefigs Deews gribbetu buht. Un kas tad ar mums notiktu, kad schis taifnajs Deews mums pehz muhsu darbeem un grehku nopelna to algu dohtu? Eo nelaimi, kas mums tad ta alga buhtu, mehse schai pasaulê dshwodami ne kad pilnigi newarram isdohmacht, tapehz fa muhsu meefigs prahts, kas allasch ar grehkeem irr sojaukts, to newarr fanemt, zil gauschi Deewam tee grehki reebj, zil nolahdami un atmertami tee buhtu, un kahdu sohdbu tee paschi pelna. Zilweks nu no tahm muhs newarreja atpestiht, kad wünsch arr' tuhstoschus gaddus tahs wiffleelakas mohkas zeestu. (Dahw. ds. 49, 8.) Jesus Kristus, tas pateefigs Deews un zilweks, tas weenigs mihtajs Dehls Deewa, ta Debbes-Zehwa, tas to tikka! paspehje darriht, un arri darrija. Zaur sawu dsillu pasemmoschanu, zaur sawahm leclahm mohkahm, zaur sawu nenoseedfigu affius isleeschchanu pee krusa un zaur to nomirschchanu tahdâ kauna-nahwé wünsch to Deewa taifnibu irr peepildijis, un irr ta falihdsinaschano tappis, ne ween par manni un tewi, bet par wiffem pasaulê grehkeem. Ne kahds grehks wairs naw dohmajams, fo Kristus nebuhtu neffis; ne kahds grehziweks wairs nerohnahs wiffâ plaschâ pasaulê, lai wünsch buhtu, nesinn, zil dauds un zil geuhtri grehkojis, fo tas Kungs zaur sawu geuhtru zeeschanu un krusa, nahwi nebuhtu atpestijis un tam to muhschigu dshwoschanu nopelnijis.

Un pee scho, ne muhscham nedsihdetu augstu brighnischku schehlastibas darbu, fo tas muhschigs Deewa Dehls preeksch nabbaga grehziweku ispestischanas irr isdarrijis, sawa Zehwa prahtu paklaufidams, mehse wehl drihstetum Deewam to wainu preemehroht, kad tik weens zilweks, — fur wehl, kad tas leelakajs pulks pasufchanâ gahschahs? Za to darricum, tad mehse Deewam tahdu gohdu dohtum, fa, kad kahds buhtu kahdu no nahwes teglahbis un schis par to wehl preeksch wiffem sakka: fa tas pate wünnu gribbejis nokaut!

Uf mans Kungs Jesu!

Zu dwehfl'es draugs! ta leela mihlestiba
Irr tew preeksch mums par lahstu darr'ju!
Kâ? Woi us to tew speede mihlestiba? —

Lihds pascham gallam zits ne kas, fâ schi!
Zu, zaur fo mums nahk debbes dshwiba,
Zohp' no teem dshweem rauts un eegrühstis
Lappinâ.

Reds, Deewa dusniba par muhsu grehkeem
 Pee krusta tavu garru spaidija,
 Tu zihnijees preeksch mums ar wisseem spehkeem,
 Neds pehd'gu affins lahfi taupija,
 Un wissu-gruhtâ nahwê nodewees,
 Ra dohmaht buht: Deews wissai na tew
 atschkirees.

Lâ, lehnigs Jehrê, tu sawas affin's lehjis
 Par manneem grehkeem, krusta karradams.
 Kursch zits to buhtu pee man darricht spehjis?
 Uk dahrgajs Jesus! kursch tew lihdsinams?
 Zik ilgi dwaescha eelsch man eewillfees,
 Ar mees' un dwehpli tewim gribbu padoh-
 tees!

X.

Jahn. 16. 7. Ja es nenoeemu, tad nenahf tas eepreezinatajs; bet ja es noeemu, tad es to gribbu pee jums suhtih.

Redsi nu schê to treschu augstu un ne-isteizamu schehlastibas darbu, kas parahda, ka Deews naw pee tam wainigs, ka tik dauds laudis pasufchanâ kriht. — Tas swehtajs Deewa Gars arri brîhnschêlâ wihsê darbojajs preeksch muhsu dwehfeles muhschigu labklahschanu.

Bet tu gan drihs warretu sawâ firdi dohmaht: Gau teef! Kristus irr pilnam to isdarrijis, ka wissi zilweki wirs semmes muhschigi taptu isglahbti; bet winsch jau wairs naw pasaulê, un tadeht newarr pee muhsu dwehfeles swehtibas ne ko lihdsiht; kas tad par brîhnumu, ka tik dauds pasufchanâ kriht? Bet mihtajs lassitajs! apdoh ma tik tai wirsejâ pantinâ ta Runga jaukas apsohlischanas. Winsch ne-eet prohjam, pirms, ka winsch par to gahdajs, ka ta zaur winna affini un nahwî tik dahrgi atpirkta dwehfeles muhschiga swehtiba wisseem tohp sinnama darrita un peeschkirta. Winsch peesohla, weenu weetneeku, weenu eepreezinataju suhtih, kas naw masaks, kâ winsch pats, un us to jau rahddams, winsch fakka: »Tas jums par labbu, ka es noeemu, zittadi, ja es nenoeemu, tad tas eepreezinatajs ne nahf pee jums!« Schis weetneeks un pilnigs eepreezinatajs naw ne kas zits, kâ tas swehtajs Gars, — tas Gars tahs pateesibas, kas no Jehwa is, eet. (Jahn. 15, 26.) Tas Gars un palihgs, kas ne-isdohmajamâ wihsê zaur ruhstosch-kahrtigu palihgu sawas deewigas gudribas un spehka muhs sinn pee Kristu un pee tahs, zaur winnu eemantotas pestischanas west; un schis Gars strahda pee muhsu firdim preeku un behdu stundâ. Ar mihtigu mahtes firdi winsch par to gahda, ka ne weenam tas dshiwibas wahrds netruchst. Winsch fataisa un isfuhra deewabihjigus un ustizamus mahjirajus, kas scho dshiwibas wahrdu mums flaidri un gaischi pasluddina. Teem, kas scho wahrdu usnemem, winsch to tik flaidri par pateesigu sinn apleezinaht, ka ne weens tam newarr pretti runnaht. Zaur to paschu winsch to pasauli sohda (Jahn. 16, 8.), winnas paschtaifnibas deht, va tam, ka winsch teem winnu firdsdbibenâ apleezina, ka schi paschtaifniba preeksch Deewa tik dauds tohp zee-nita, kâ kahda nejauka, fagahnita drehbe (Es. 64, 6.), ko pa wissahm buhs arcest, un ar weenu labbaku — ar Kristus affinihm — pahrmih; un tohs grehkus, eelsch kurzem winsch teem to besdeewigu buhschani, to nepaklausischanu un to breehmigu dwehfeles samaitaschanu, kurâ tee maldahs, ar nenoleedsamu paterfibu atsedf, tâ ka tee zittadi newarr, woi kâ tee Juhdi (Ap. darb. 7, 54.), kas sohbus fakohsdami niknojajs par to ewangeliumu un tâ zaur sawu paschu wainu pohstâ gahje, — woi kâ tee, kas Peptera mahjibas dsirdedami (Ap. darb. 2, 37.), wajaja: »x o w u m s

buchs darriht, « ka meh's tohpam swehti? Wünsch, tas swehtajs Gars, irr tas, kas to nabbagu grehziineeku, kas no wiffas firds no grehkeem argreeschahs, sawu taunu pasauligu dsihwofchanu noschehlo, un pehz dwehseles pestifchanas kahro, pee Kristu peewedd, tai kluffâ, eepreezinadamâ, atspirdsinadamâ un ihstena jaukumâ, tai mihlestibâ; peepilda, kâ jau tas weenigs ihstajs eepreezinatajs, tahdu ar to meeru, fo ta pasauale nespehj doht, ar to augstu un swehtu spehku us swehtigu dsihwofchanu, fo ne weens zilweks pats eelsch few newarr atrast, nedf eedabbuht, un wiffas fahrdinashchanâs to usturr mohdrigu, un zaur to neredsamu klahstahwefchanu ar sawu deewifschku schehlastibu to siprina, ka tas pateesi wiffu taunu uswarr.

Redsi nu schè, mans kristigs lassitajs, ka ne ween Deews tas Lehws, un tas Dehls, bet arri tas swehtajs Gars pateesi un brihnischkâ wihsè darbojahs pee to zilweku pestifchanas. Ja tu to nu skaidri saprohti, ka tas tà pateesi noteef, kâ tas schè tew tappe apleezinahs, woi tad tu, jeb kahds jits wehl drihkfstetu sawâ wahjâ prahtà tahdas dohmas eenemt, ka Deews wainigs, ka tik mas zilweku to debbes walfstibu eemanto un muhschigi tohp swehti?

Swehtajs Deewa Gars!

Laws ugguns wiffas mallâs swehle,
Un lauschu prahts gaismoja;
Laws sibbins wiffus walgus schehle,
Kas laudis pohstâ turreja.
Laws gaischums tumfibâ spihd eelschâ, —
Laws swehtums firschu dohmas teefa!
Ar Deewa Gars! taws wahrds, ar spehku
Un pateesibu ispuschlohts,
Mums mahza saprast debbes preeku,
Zaur fo schè prahts tohp apgaismohts.
Weens wahrds ar tawu debbes spehku
Argreesch dauds tuhkstosch' grehziineeku.
Ir taggad wehl tahs firdis zeetas,
Kas garrâ wiffai mirruschi,
Tu mohd' un fatrizzin' us weetas
Zaur tawa wahrda pehrkoni,
Ka grehkus atsihst un isfuhdsahs,
Ar aff'rahm schehlastibas luhdsahs.

Kas grehku deht ar firdsftummibu
Pehz pestitaja ilgojahs,
Teem rahd' tu Deewa schehlastibu
Un Jesus rohkas issteptas: —
Tahs sanemm wahju grehziineeku,
Kas pee ta melle dsihwib's preeku.
Tew ustizzohs ar pasemmibu,
Tu mannu prahu peepildihf'
Ar sawu skaidru mihlestibu
Un mannu dwehsef' apwehtihf'.
Laws ugguns ir wehl degg' us semmi, —
Par altari tu firdis nemmi.
Laws lehnajs wehjsch lai dsenn aisweenu
Scho swehtu mihlib's uguni
Jo tahlaki ar katra deenu;
Kas pretti stahw, to lai tas rij.
Ne kam buhs zittam firdi pildihf;
Schim ugunam buhs manni sildihf!

XI.

Reem. 3, 3. 4. Ja zitti naw tizzejuschi; arrig winnu netizziba to Deewa tizzibu isnihzinahs? Ne mas ne! Bet lai ta paleek, ka Deews irr taifus un wiffi zilweki melkuti, ittin kâ irr rakfihst: ka tu tohpi taifnohts eelsch taweem wahrdeem, un uswarri, kad tu tohpi teefahs.

Ne mas ne! salka scheitan ta swehtu rakstu weetina. Ne mas ne! Tizzu, ka tu, mihlajs lassitajs, arri tà fazzifi, kad tahdas dohmas tawu prahu gribb apmahft, ka Deews effoht wainigs, kad tik dauds laudis tà dsihwo, ka teem pehz irr jakriht muhschigâ pasufchanâ. Teescham, kad tu wehl weenreis tahs mahzibas lassifi, fo tu part taggad effi dsirdejis, no tahs ne-isdohmajamas mihlestibas tawa augsta Debbes.

Zehwa, no tabs karstas wehleſchanas ta muhſchiga Deewa Dehla pehz tawas peſti-
 ſchanas, un ne ween pehz tawas, bet pehz wiſſu zilweku dwehſeles muhſchigu lab-
 ſlaſſchanu; un ka wiſch to ne ween wehlejis, bet usnehmis un to zaur ſawu ſwehtu
 preekſchihimi un beſwainigu zeſchanu un mirſchanu isdarrjis un pabeidsis; un no
 tabs mahtes ſirds un miſhigas gabdaſchanas ta zeeniga ſwehta Garra par to zilweku
 dwehſelehm, kam tas til jell maſ warr peektuht; — woi to laſſidams tawa ſirds ne-
 taps pahrlleezinata, to atſiht un katram ſkaidri parahdiht, ka tas mihtajs ſchehligs
 Deews pee tahm wainigs naw, ka til dauds kauſchu ſawu dwehſeles labſlaſſchanu
 mahta, bet ka wiſch irr lehnprahrigs ar mums un tas wiſnam gauſcham netiht, ka
 kahdam buhs paſuſt, bet ka tas irr wiſna muhſchigs prahts, ka wiſſi taptu isglahtei,
 un ka tew un katram par to gan peenahktohs, allaſchin Deewa muhſchigu miſleſtibu
 un Zehwa ſirdi, ar karſtu pateizibu, un ar us debbes pazeltu dwehſeli ſlaweht. Bet
 nu, warr buht, tawâ meefigâ prahâ tahdas dohmas eeſchaujahs: »Ja Deews naw
 wainigs, kueſch tad?« Tad apdohma jelle, kaſ tai ſwehtâ Deewa wahrdinâ wirs ſchih
 nodakſas ſtahw, prohti: ka tam tâ buhs palikt, ka Deews irr taiſns un wiſſi zilweki
 melkuti. Ja tu to warri ſapraſt, ka tas tâ pateefi irr, tad jau ſchahm tawa prahâ
 dohmahm irr atbildehts. Ne weens zits, kâ pats zilweks to wainu neſſihſ, tapehz
 ka ne weens zits, kâ pats zilweks, irr wainigs. Un woi tu te negribbetu ſapraſt?
 Kad kahdam dokteram weepâ nammâ buhtu dauds ſlimneeki, kaſ wiſſi ar weenu
 ſlimmibu gulletu, un wiſch par teem wiſſeem weenadi gabdatu, teem weenadas ſahles
 dohtu un weenadu pamahziſchanu, ka tabs jabrukke. Kam tad gan buhtu waina, kad
 til kahdi taptu weſſeli, bet tas leelakajs pulks mirtu? Woi tam ahrſtam? jeb woi
 tas nebuhtu paſchu ſlimneeku waina, ka tee tabs ſahles naw tâ rikrigi brukkejuſchi,
 kâ ahrſts to bij pawehlejis? Zâpat, kad kahds ſehjeſ iſeetu kweeſchus us daſchadu
 ſemmi feht, ko wiſch weenadâ wiſhê apkôhpiſ. Wiſch nemm labbus graudus no
 dihgdamas ſortes, kaiſa tohs wiſs zaur weenadi, un weenads gaiſs nahf pahr to wiſſu
 druwu; tomehr weenâ weetâ augli labbi isdohdahs, zittâs weerâs atkal naw ne kaſ.
 Woi pee tam dohſi ſehjejam to wainu? woi ſemmei? Tizzu, ka tu to gan noprati-
 tiſt, ka ſemme ſchê buhs wainiga. Tas ahrſts un tas ſehjeſ irr Deews. Tee ſlim-
 neeki un ta druwa irr tee zilweki. Deews wiſſus zilwekus, ka tu jau ſawâ ſirdi gan
 buhſi pahrlleezinahs, weenadi wiſto, weenadi pahr teem gabda un us weenadu wiſſi
 wiſſeem palihds no ta muhſchiga dwehſeles pohſta walkâ tapt un pee dwehſeles laimes
 riſt; bet kad nu tas leelakajs pulks us pahrwehrtiteem zelkeem ſtaiga, tad tas naw
 zits, kâ wiſnu paſchu waina, ka tur tam ſlimneckam, kaſ nomitre, un tai druwas
 weetai, kaſ auglus neneſſe, — tohs eemeſtus graudus ar derriqu miſlummu ne-ee-
 diſinaja. Kad tu tohs grehku pluhdus peeminni, fur no til dauds tuhſtoſcheem zilwe-
 keem til aſtonas dwehſeles tappe isglahtas, woi tu tad kahdam zittam to wainu
 warri peemehroht, kâ paſcheem teem nelaimigeem, kaſ noſliſke? Woi jell weena
 dwehſele no teem buhtu pohſtâ gabjuſi, kad tee buhtu klaufjuſchi tai Deewa Garra
 pamahziſchanai un rahſchanai? Woi tas Kungs Eodomu un Gomoru gan buhtu
 pamettis, kad wiſch jel deſinites taiſnu wiſnu ſtarpâ buhtu arraddis? (1 Moſs. 18,
 32.) Kaſ to wainu zeete, kad ſehwele un ugguns no debbeſim pahr to pilſehtu ſihje?

Kas žits, kà tee grehžigi eedšihwotaji, kas Deewa šchehlastibu tiššcham apšmehe un sawà netaisnibà apžeetinajahs. Par kò Deews-fauž zaur Dseju us saweem laudim: »Tu pats effi few famaitajis, ak Israel!« (Of. 13, 9.), kad tas àr neschešlestibu un dusmibu tohs draudeja? Woi ne tapehž, ka Israels pats few bija famaitajis? Un woi muhsu Vesitajis pats nelezina prett Jerusalemì (Matt. 23, 37.), ka wihsch effohc gribbejis winnu sakrahc, kà wista sawus zahtus sakrahj appakšch saweem spahrneem, bet tee paschi to naw gribbejuschi? Woi tà tad tee paschi to sohdibu pahf few newilke, ka tee eenaidneeki nahze un to pilssehtu aplehgereja; to wifšàs mallàs mohžija, spaidija, pa gallam ispohtija un ne weenu akmini us ohtu neatstahje?

Irr jau daudsfreis peedšihwohts, ka žilweki, kas jau to pohstu paredseja, kurrà tee eekritte, to us to škaidraku wihsì apleezina, ka ne Deews, bet paschi pee sawas nelaimes effohc bijuschi wainiqi. Šche man prahtà schaujahs pasihstams stahsts no kahda leela teefas kunga un winna dehla, kas abbi diwi, wehž to, kad tee no Deewa Garra bija spehžigi pamohdinati us grehku atgreeschanu un pateesu tizzibu eeksch Jesu Kristu, atkal no jauna tiššcham breesnigòs grehks krittuschi, un kas abbi diwi pateesi apleezinaja, ka tee zaur sawu paschu wainu pohstà gabjuschi. Un woi pee Judas Iskariota mehs itrin to paschu neredsam? Un teescham, tew waijadsetu pascham sawu sapraschanu un fajehgšchanas prahtu leegt, kad tu to wainu, zaur kò laudis pasuschanà kricht, žictur un ne pee pascheem teem žilwekeem mekletu! Woi tawa dwehsele par to neapflaistahs, kad kahds zaur sawu grehžigu dšihwofchanu nelaimè nahzis, Deewam par to to wainu dohd? Woi tawa firds no tahda nefakka ar nepahrrunonajamu pateesibu, ka tahds irr Deewa saimotajis? Woi taws prahts nezekahs un ar makti us to nespeeschahs, winnam škaidri parahdiht, ka pats par to apšuhdsams? Un tu pats, woi tu bes sawas paschas firds prettirunnaschanas warrefi fajžiht, ka tu pats pee sawas famaitaschanas nebuht nebuhtu wainigs? Woi weena balsš pascha tawà firdsdibbeni tew ar ween par taweem grehkeem neapšuhds? — Kursch, to apdohmadams, pats nesittisees atpakkal sawà firdsdibbeni un, sawas wainas atšihdams, nefajžihš:

Grehzineeki effam,
Tawas dusmas neffam,
Tu wišš-schehligš Deews!
Tu to sunni teescham,
Ka mehs grehks zeescham, —

Lehws, apschehojees!
Mums irr grehks,
Tu ween swehtš!
Neschkihsti mehs wišš effam,
Tu weens swehtš pateescham!!

51.

J a u t a f c h a n a s.

- 4) Kursch sawu šiši eemehržis meddù?
- 5) Kam pušš bahršs tikke nodšihc un dwehbes lihds qurneem nogreestas?
- 6) Kur gaddijahs, ka lehgeri weena patte meeschu maiše weldamees apgahše leelu pulku telu.

36.